Rewarding Learning

Uimhir Lárionaid

Uimhir Iarrthóra

ADVANCED SUBSIDIARY (AS)
General Certificate of Education
2019

Cúram Sláinte agus Sóisialta

Aonad Measúnaithe AS 3
ag measúnú
Sláinte agus Folláine

SHC31

[SHC31]
DÉ MÁIRT 14 BEALTAINE, IARNÓIN

AM

2 uair an chloig.

TREOIR D'IARRTHÓIRÍ

Scríobh d'Uimhir Lárionaid agus d'Uimhir Iarrthóra sna spásanna chuige sin ag barr an leathanaigh seo.
Ní mór duit na ceisteanna a fhreagairt sna spásanna chuige sin.
Ná scríobh taobh amuigh den achar bhoscáilte ar gach leathanach nó ar leathanaigh bhána.
Comhlánaigh le dúch dubh amháin. **Ná scríobh le peann glóthaí.**
Freagair **gach** ceann de na **trí** cheist.

EOLAS D'IARRTHÓIRÍ

Is é 100 an marc iomlán don pháipéar seo.
Measúnófar caighdeán na cumarsáide scríofa i gceisteanna **1(e)**, **2(e)** agus **3(g)**.
Léiríonn figiúirí idir lúibíní atá priontáilte ar thaobh na láimhe deise de leathanaigh na marcanna atá ag dul do gach ceist nó do gach cuid de cheist.

11819.02

LEATHANACH BÁN

NÁ SCRÍOBH AR AN LEATHANACH SEO

1 **(a)** Sainmhínigh na téarmaí seo a leanas:

Sláinte

[2]

Drochshláinte

[2]

(b) Seachas feachtais ar son chur chun cinn na sláinte a reáchtáil, mínigh dhá dhóigh a mbíonn an Ghníomhaireacht Sláinte Poiblí (*Public Health Agency*) ag cur le sláinte agus folláine.

1.

[2]

2.

[2]

[Tiontaigh an leathanach

(c) Bain úsáid as na ceannteidil thíos le dóigheanna a scríobh síos a dtig le daoine freagracht a ghlacadh as a gcuid sláinte agus folláine féin.

Seirbhísí cúram sláinte agus sóisialta a rochtain

1. ______________________________ [1]

2. ______________________________ [1]

Féinabhcóideacht

1. ______________________________ [1]

2. ______________________________ [1]

(d) Cur chuige amháin maidir le cur chun cinn na sláinte ná cur chuige an athraithe shóisialta.

Comhlánaigh an tábla thíos le cur síos a dhéanamh ar an chur chuige seo agus a láidreachtaí agus a laigí a mhíniú.

Cur síos ar chur chuige an athraithe shóisialta [3]
Dhá láidreacht a bhaineann leis an chur chuige seo 1. [2] 2. [2]
Dhá laige a bhaineann leis an chur chuige seo 1. [2] 2. [2]

[Tiontaigh an leathanach

(e) Pléigh an dóigh a ndéanann **aon** fheachtas reatha chothú na sláinte **amháin** de chuid na Gníomhaireachta Sláinte Poiblí (*Public Health Agency*) a theachtaireacht a chur ina luí ar dhaoine lena chuid cuspóirí a chomhlíonadh.

[9]

2 Aithnítear go mbíonn réimse éagsúil de thosca socheacnamaíocha, fisiceacha, timpeallachta agus iompraíocha ag dul i bhfeidhm ar shláinte agus ar fholláine fhisiceach, shóisialta agus shíceolaíoch an duine.

(a) Toisc shocheacnamaíoch amháin ná cultúr agus eitneacht. Mínigh **aon** dóigh **amháin** a dtig leis seo dul i bhfeidhm ar gach ceann de na rudaí seo a leanas.

Sláinte agus folláine fhisiceach

____

____

____

____ [2]

Sláinte agus folláine shóisialta

____

____

____

____ [2]

(b) Liostaigh **dhá** thoisc shocheacnamaíocha eile a dtig leo dul i bhfeidhm ar shláinte agus ar fholláine.

1. ____ [1]

2. ____ [1]

(c) Tá riochtaí géiniteacha a fhaightear le hoidhreacht ar cheann de na tosca fisiceacha. Ainmnigh **aon** riocht **amháin** den chineál sin agus cuir síos ar an dóigh a dtéann sé i bhfeidhm ar shláinte agus ar fholláine fhisiceach agus shóisialta.

Ainm an reachta

____ [1]

An dóigh a dtéann sé i bhfeidhm ar shláinte agus ar fholláine fhisiceach

____

____

____

____

____

____ [3]

An dóigh a dtéann sé i bhfeidhm ar shláinte agus ar fholláine shóisialta

____

____

____

____

____

____ [3]

(d) Is toisc timpeallachta é truailliú a dtig leis dul i bhfeidhm ar shláinte agus ar fholláine. Mínigh **dhá** dhóigh a dtiocfadh le truailliú dul i bhfeidhm ar shláinte agus ar fholláine fhisiceach.

1. ____

____

____

____ [2]

2. ____

____

____

____ [2]

(e) Is toisc iompraíoch í an aclaíocht a théann i bhfeidhm ar gach gné den tsláinte agus den fholláine. Pléigh an dóigh a dtiocfadh le haclaíocht dul i bhfeidhm ar shláinte agus ar fholláine an duine.

[Tiontaigh an leathanach

[12]

3 Tá Sarah 59 bliain d'aois. Is bainisteoir in ionad sláinte i mBéal Feirste í. Duine gníomhach, cuideachtúil a bhí inti riamh. Ar na mallaibh, tháinig cineál airtrítis uirthi, a dtig leis bheith iontach pianmhar di agus a chuireann isteach go diúltach ar a soghluaiseacht. Tá triúr páistí fásta ag Sarah. Tá míchumas foghlama ar Philip, a mac is óige. Tá seisean ina chónaí sa cheantar i gcóiríocht chónaithe faoi thacaíocht ina bhfuil foireann d'oibrithe cúram sóisialta ag cuidiú le haire a thabhairt don ochtar aosach óg a bhfuil míchumas foghlama orthu atá ina gcónaí ann.

(a) Mínigh **dhá** dhóigh a dtiocfadh le drochshláinte Sarah dul i bhfeidhm ar a folláine shíceolaíoch.

1. ____

____

____

____ [2]

2. ____

____

____

____ [2]

[Tiontaigh an leathanach

(b) Déan measúnú ar éifeachtaí féideartha dhrochshláinte Sarah ar a hioncam agus ar a gníomhaíochtaí fóillíochta.

[6]

(c) Chuidigh eagraíochtaí deonacha le Sarah agus le Philip araon. Tugadh faisnéis do Sarah faoina hairtríteas agus tá Philip ina chónaí i gcóiríocht chónaithe faoi thacaíocht atá curtha ar fáil ag eagraíocht dheonach.

Bain úsáid as samplaí le cur síos a dhéanamh ar **dhá** dhóigh eile a mbíonn eagraíochtaí deonacha ag cur le sláinte agus folláine do dhaoine i dTuaisceart Éireann.

Sampla 1

____

____

____

____

____

____ [3]

Sampla 2

____

____

____

____

____

____ [3]

(d) Bíonn imní ar Sarah go gcaithfidh Philip déileáil le claontacht. Mínigh cad é a chiallaíonn an téarma claontacht.

____

____

____

____ [2]

(e) Cuir síos ar **aon** sampla **amháin** den dóigh a ndéanfaí leithcheal ar aosaigh óga a bhfuil míchumais foghlama orthu i suíomh cúram sláinte amhail ionad sláinte nó otharlann.

____

____

____

____

____

____ [3]

(f) Cuir síos ar **dhá** dhóigh a dtig le bainisteoir i suíomh cúram sláinte cleachtas in aghaidh leithcheala a chur chun cinn d'úsáideoirí seirbhíse a bhfuil míchumas foghlama orthu.

1. ____

____

____

____

____

____ [3]

2. ____

____

____

____

____

____ [3]

[Tiontaigh an leathanach

(g) Déan anailís ar an dóigh ar féidir leis an fhoireann sa chóiríocht chónaithe faoi thacaíocht ag Philip a chuid riachtanas a chomhlíonadh.

[12]

SEO DEIREADH AN SCRÚDPHÁIPÉIR

NÁ SCRÍOBH AR AN LEATHANACH SEO

Don Scrúdaitheoir amháin	
Uimhir Ceiste	Marcanna
1	
2	
3	
Marc Iomlán	

Uimhir Scrúdaitheora

Cuireadh isteach ar chead chun an t-ábhar cóipchirt uile a atáirgeadh.
I gcásanna áirithe is féidir nár éirigh le CCEA teagmháil a dhéanamh le húinéirí cóipchirt agus beidh sé sásta na hadmhálacha sin a fágadh ar lár a chur ina gceart amach anseo ach é a chur ar an eolas.

11819.02/5